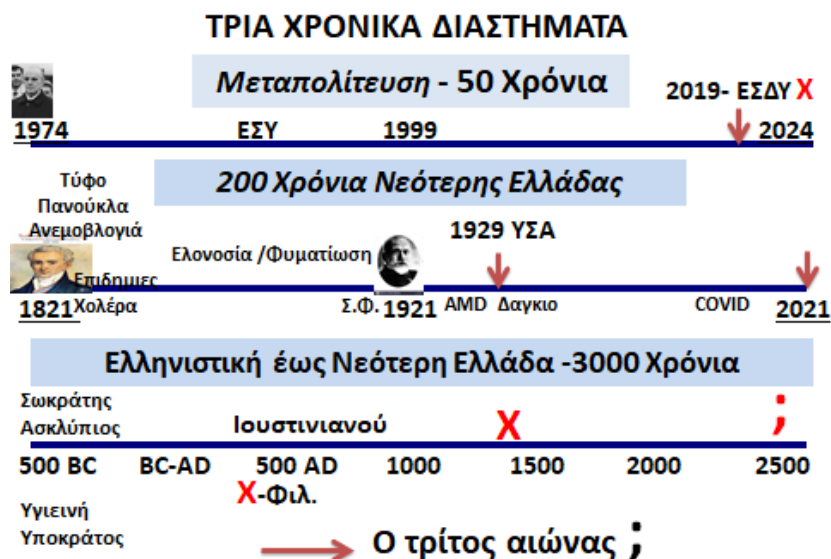

Στους πληγέντες στη Μάνδρα και στο Μάτι, το καλοκαίρι του 2023 και στα Τέμπη, τον χειμώνα 2023
 Εννοιολόγηση και Διαχείριση Καταστροφών βάσει του καινοτόμου Προτύπου Utstein¹

Ιστορικές περιόδους: 1) Από το «κώνειο του Σωκράτη», μέχρι το κλείσιμο της Ακαδημίας του Πλάτωνα από τον Ιουστινιανό, 2) από την επιδημία της χολέρας την εποχή του Καποδίστρια, μέχρι τον δάγκιο πυρετό, αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή. 3) Από το ξεκίνημα της ΥΣΑ του Ελευθέριου Βενιζέλου, με σύμβολο την κόρη του Ασκληπιού, μέχρι το νέο ξεκίνημα του Κωνσταντίνου Καραμανλή στην αρχή της Μεταπολίτευσης και και τελικά, μέχρι τον “αφανισμό” της, το 2019.

- Χρειαζόμαστε εμπιστοσύνη, η οποία μπορεί να έρθει μέσω της φιλοσοφίας! Χρειαζόμαστε επίσης ένα αξιόπιστο μοντέλο πραγματικότητας και έναν ανθρωπιστικό διάδρομο, μαζί με μια πυξίδα που θα μας οδηγήσει σε ένα ουσιαστικό μέλλον. Ο Γράφων.
- World, of course, it’s not your fault. Things happen. And boy, this “thing” did happen. Σε ελεύθερη μετάφραση: Ω Κόσμε, φυσικά, αυτό που έγινε, δεν είναι δικό σου λάθος. Τα πράγματα, ούτως ή άλλως, συμβαίνουν. Και παλικάρι μου, αυτό το "πράγμα", όντως, συνέβη (Hayley Lamb).

Ζούμε περιτριγυρισμένοι από κινδύνους διαφόρων τύπων και μεγεθών (Κίνδυνος Η), όπως από ηλιακά εγκαύματα, τροφικές δηλητηριάσεις, κατάχρηση ναρκωτικών, ηπατίτιδα έως και τροχαία ατυχήματα. Ο κίνδυνος (ρίσκο), ως πρόβλημα, είναι περίπλοκος. Η κατανόηση οποιουδήποτε κινδύνου σε βάθος (σεισμός, ξηρασία, πλημμύρες, λιμός ή λιτότητα) απαιτεί την εφαρμογή μιας διεπιστημονικής προσέγγισης. Η αντιμετώπιση της παντιδημίας, πρέπει να συντονίζεται σε παγκόσμιο επίπεδο ή, όπως στις περιπτώσεις των ατυχημάτων στο Chido ή στα Τέμπη, απαιτείται κρατικός συντονισμός. Η υποκειμενική αντίληψη του κινδύνου - και αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη νεολαία - είναι ακόμη πιο περίπλοκη, δεδομένης της πρώτης και λανθασμένης άποψης, η οποία είναι ότι «βρίσκομαι σε μικρότερο κίνδυνο από σένα». Όταν ο συντονισμός της αντιμετώπισης μιας καταστροφής φθίνει ή και όταν κυκλοφορούν διαφορετικές ερμηνείες και αντιφατικές και ανόητες απόψεις, όσον αφορά τα Τέμπη, στην κοινωνία εμφανίζεται θυμός και σύγχυση, ενώ το συναισθηματικό φορτίο των ανθρώπων μεταβάλλεται, καθώς θίγεται η έννοια της αξιοκρατίας, η αποτελεσματικότητα του κράτους και η ελεύθερη λειτουργία του Τύπου!

Έχω πει και έχω γράψει επανειλημμένα ότι πολλοί θεωρούσαν τη δημιουργία της Υγειονομικής Σχολής Αθηνών (1929) κάτι περιττό, δείγμα εύνους και ίσως μια ελιτίστικη πράξη, ενώ κατά τη διάρκεια της ζωής της (1929-2019) λίγοι είχαν υποστηρίξει κάτι τέτοιο. Το 2019, η κυβέρνηση αντιμετώπισε τη Σχολή με κομματικά κριτήρια, σαν μια

¹ Αναπτύχθηκε υπό την καθοδήγηση των Marvin Birnbaum (ΗΠΑ) και Knut Ole Sundnes (Νορβηγία), μέσω του Κέντρου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ), που βρίσκεται στο Kobe (Ιαπωνία) και υπό την αιγίδα της WADEM (World Association for Disaster and Emergency Medicine). Ήταν ένα παγκόσμιας εμβέλειας έργο!

“εύκολη λεία” για εκμετάλλευση, ακριβώς 100 χρόνια μετά την ίδρυση της Κοινωνίας των Εθνών. Ήταν μια πολιτική πράξη καταστροφικής κατεδάφισης. Μια περίληψη των καταστροφικών γεγονότων, για το 2023, είναι η ακόλουθη: Τέμπη, Μεταναστευτικό Ναυάγιο, Πυρκαγιές, Πλημμύρες, Διασυνοριακός χουλιγκανισμός και υπερθέρμανση της ελληνικής γης, όπου δεν λαμβάνουν χώρα κατάλληλες και επαρκείς σπουδές για τη διαχείριση καταστροφών και τη δημόσια υγεία και από όπου απουσιάζει σήμερα, παντελώς, το πνεύμα και ο πολιτισμός που θεμελίωσαν την Υγειονομική Σχολή Αθηνών (ΥΣΑ).

Έχω εξετάσει πώς η διαχείριση καταστροφών και η δημόσια υγεία μπορούν να συνασπιστούν λειτουργικά, και πώς μπορούν να συγχωνευθούν επιστημονικά, προς όφελος της κοινωνίας, με τρόπο που η μια να ενισχύει την άλλη, χρησιμοποιώντας το πρότυπο Utstein, ως οδηγό μάθησης για τις καταστροφές. Θεωρώ πως μπορούν να συνασπιστούν! Έχω εξετάσει επίσης τους λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητο ένα ειδικό τμήμα ελέγχου φημών και παραπληροφόρησης. Για ακόμη μια φορά, οι πληροφορίες που έχουμε για τα Τέμπη αποδεικνύουν την ανάγκη δημιουργίας ενός τέτοιου τμήματος.

Μια Εθνική Στρατηγική (δημόσιας υγείας και διαχείρισης καταστροφών) θα έδινε ώθηση στην ετοιμότητα και στον προγραμματισμό θα παρέιχε μέσα για τη μείωση της μελλοντικής αβεβαιότητας ενόψει της καταστροφής. Το ζήτημα είναι μείζον, δυο χρόνια μετά από το τραγικό θανατηφόρο σιδηροδρομικό δυστύχημα και έξι χρόνια από την “εκτέλεση” και τον “αφανισμό” της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας. Η καταγραφή αυτή φαίνεται κάπως θεωρητική, αλλά στην πράξη, αποσκοπεί στο να συμβάλει στην προσπάθεια για πλήρη διαλεύκανση του εν λόγω σιδηροδρομικού δυστυχήματος. Όλα αυτά γίνονται προς όφελος της παιδείας μας και με την ελπίδα ότι θα βελτιωθεί και θα διευρυνθεί το γνωστικό πεδίο των υφιστάμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα.

Ήδη έχω περιγράψει σε δημοσιεύσεις μου τη συνεργασία (1999-2012) μεταξύ την Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας της Ελλάδας με την Παγκόσμια Ένωση Ιατρικής Έκτακτης Ανάγκης και Καταστροφών (World Association for Disaster and Emergency Medicine, Wisconsin, USA) και ήδη έχω αναφερθεί σε έννοιες από το πρότυπο Utstein, έναν οδηγό για την αντιμετώπιση μιας κρίσης ή καταστροφής. Η πιθανότητα ζημίας μπορεί να εκτιμηθεί από τη γνώση των κινδύνων για τη ζωή, η οποία εκφράζεται μαθηματικά με τον πολλαπλασιασμό τριών παραγόντων: $f (Hnat+Hmm) \times (RH) \times (Vnat+a1+a2+b1+b2)$. Από αυτή την εξίσωση πηγάζει ελπίδα και αισιοδοξία, διότι, αν μιν μειωθεί η επιρροή του ενός ή και των τριών παραγόντων, σε περίπτωση καταστροφής, θα μειωθεί και η ζημία, εάν δε εξαιρεθεί ένας από τους τρεις παράγοντες, η καταστροφή δεν θα συμβεί καθόλου. Ως Ομότιμος Καθηγητής, που δίδασκε το γνωστικό αντικείμενο “διαχείριση καταστροφών”, θεώρησα ότι οφείλω να καταθέσω και τα ακόλουθα:

Ένας χάρτης των αποκαλυφθέντων γεγονότων στα Τέμπη. Η κοινωνία θέλει να ξέρει και το κράτος πρέπει να διερευνήσει σε βάθος τις συνθήκες που οδηγούν σε καταστροφή.

Έμαθα για τη φρικτή τραγωδία στα Τέμπη, καθώς έβγαινα από το αεροδρόμιο. Λίγες μέρες νωρίτερα, είχα γίνει μάρτυρας κάποιων απίστευτων επιπτώσεων των πλημμυρών στις όχθες ενός ποταμού, που “άδειαζε” στη Θάλασσα της Νότιας Κίνας. Κουβαλούσα μαζί μου τρεις ανησυχητικές και εντυπωσιακές εικόνες, μια αστραφτερή λευκή τουαλέτα, που είχε μεταφερθεί χιλιόμετρα μακριά, με τη δύναμη του νερού, όπως και ένα μικρό σκυλάκι, που είχε επιζήσει από πνιγμό, λόγω των κοντών μαλλιών του. Η τουαλέτα βρισκόταν στη μέση μιας φυτείας, φρουρούμενη από τον τραυματισμένο σκύλο. Η τρίτη ανησυχητική εικόνα ήταν το σημάδι του νερού, για το ύψος υδατογραφήματος, σε μια τοπική γέφυρα, που εκτείνεται κατά μήκος του ποταμού. Όλες οι καταστροφές έρχονται απροσδόκητα με απροσδόκητο θάνατο. Το 1984, μια διαρροή αερίου από το εργοστάσιο φυτοφαρμάκων της Union Carbide στο Bhopal της Ινδίας είχε ως αποτέλεσμα περίπου 560.000 τραυματίες, 4.000 σοβαρά ανάπηρους και 20.000 νεκρούς. Ο διευθυντής του αμελούς εργοστασίου κρύφτηκε. Στην Ελλάδα εκτυλισσόταν η φρίκη μιας μετωπικής σύγκρουσης δύο αμαξοστοιχιών της Hellenic Train, υπό χειροκίνητο έλεγχο, 27,3 χιλιόμετρα βόρεια της Λάρισας και χωρίς αυτόματο σύστημα ασφάλειας έναντι βλάβης λόγω ανθρωπινό λάθος η απόφαση η παραβίαση κανονισμού.

Στο χώρο της δημόσιας υγείας, η αποσιώπηση, η συγκάλυψη, η διαστρέβλωση γεγονότων και η ελλειμματική ενημέρωση, είναι πράγματα που δεν πρέπει να μας εκπλήσσουν. Στη ζωή εφαρμόζονται διάφορα συστήματα γνώσης, αξίες και κοσμοθεωρίες που φυτρώνουν μεν νωρίς, αλλά καθορίζουν την ταυτότητά μας. Η διόρθωση μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την τροποποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος, στο οποίο η οικογένεια και η πρώιμη σχολική εκπαίδευση θα πρέπει να συμμετέχουν, δίνοντας πολύ μεγαλύτερη έμφαση στην αγωγή του πολίτη, στο πλαίσιο της οικουμενικής συνείδησης. Η μέση περίοδος εκπαίδευσης, μέχρι την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο, καλύπτει όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα, με ιδιαίτερη έμφαση στη λογοτεχνία και τις τέχνες. Η ανώτατη εκπαίδευση απαιτεί α) περισσότερη ευελιξία, β) ελευθερία σκέψης και γ) ενθάρρυνση και υποστήριξη της έρευνας. Αυτό δε θα ήταν το ιδεώδες για τη φιλοσοφία και την κοινωνία των πολιτών.

Η επιστήμη, ως “παγκόσμια γλώσσα”, λειτουργούσε σχετικά καλά, πέρα από γεωγραφικά και πολιτικά σύνορα, ακόμα και κατά την εποχή του δάγκειου πυρετού και παρείχε ένα οργανωμένο σύστημα γνώσης, μαζί με τα πιο αξιόπιστα μέσα για την κατανόηση του κόσμου γύρω μας και μέσα μας, καθώς και λογικές αναλύσεις καταστροφικών γεγονότων, όπως στα Τέμπη. Η δε ενημέρωση του κοινού από ειδικούς, λειτούργησε καλά, κατά τη διάρκεια του COVID και για το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά τα Τέμπη, το τραγικό αποτέλεσμα μπορεί θεωρητικά να εξηγηθεί, βάσει των πληροφοριών που βρίσκονται στο δημόσιο χώρο. Θέλω όμως να τονίσω ότι τα δάκρυα της τραγωδίας και τα μαθήματα που πήραμε από αυτή, δεν πρέπει ποτέ να ξεχαστούν, να χαθούν.

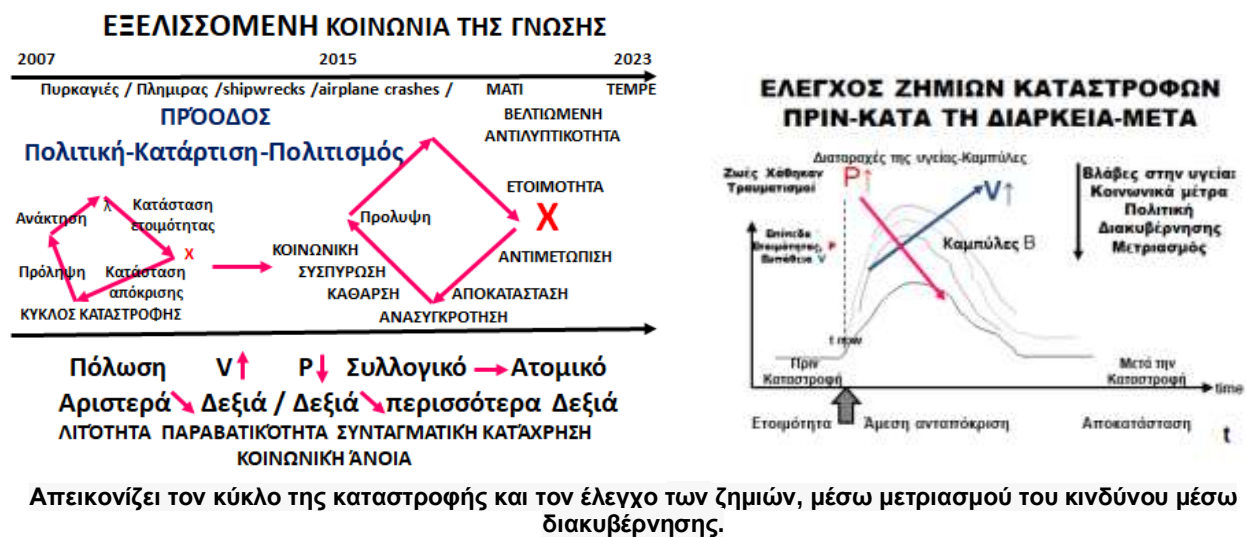
Εξ αρχής, επιτρέψτε μου να αναφέρω ότι η συνταγματική και νομοθετική κατάχρηση που εμφανίζεται σήμερα, είναι ένας αυξανόμενος κίνδυνος, όπως ήταν τα μέτρα λιτότητας, κάτι δηλαδή, που μπορεί να οδηγήσει σε αναπάντεχη καταστροφή. Σχετικά, πρέπει να ξέρουμε πολύ περισσότερα για τούς πολιτικούς, τους κοινωνικούς και τους συμπεριφορικούς παράγοντες που διαδραματίζουν ρόλο ή καθορίζουν τα καταστροφικά γεγονότα.

Για την Ελληνική κοινωνία, η πρόκληση του σιδηροδρομικού δυστυχήματος στην κοιλάδα των Τεμπών, στην Κεντρική Ελλάδα, στις 28.02.2023, είναι πολύπλευρη. Με το δυστύχημα αυτό έχει αποδειχτεί ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το σύστημα μεταφορών, σήμερα, είναι πολλαπλοί, ενώ δεν αντιμετωπίζονται συντονισμένα και συνολικά. Όσον αφορά τον επιστημονικό σχεδιασμό και την ετοιμότητα για τα αυριανά συστήματα υγείας, καθώς και την αντιμετώπιση καταστροφών, υπάρχουν πολλές ελλείψεις. Εξ αρχής θα ήθελα να τονίσω ότι δεν υφίσταται επάρκεια σκέψεων και έρευνας, ιδίως σχετικά με τη κλιματική αλλαγή, κάτι που θα επηρεάσει πολλούς μηχανισμούς, όπως τις μεταλλικές ράγες, πάνω στις οποίες κινούνται τα τραίνα των ανθρώπων, με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούν και τα βιολογικά συστήματα που παρέχουν ανθεκτικότητα στη ζωή μας. Όμως, αν δοθεί έμφαση στη δημόσια υγεία, που

είναι η μοναδική και η πιο αποτελεσματική “lingua franca” μεταξύ των λαών, μπορούμε να προλάβουμε πολλά. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου αυξάνονται, ανεβάζοντας και τη θερμοκρασία της Γης πάνω από το όριο κινδύνου του 1,5 βαθμού. Η συνεχής δε αύξηση της θερμοκρασίας θα φέρει μελλοντικά την ανθρωπότητα σε μετωπική σύγκρουση με τον θάνατο.

Στις 28 Φεβρουαρίου 2023, 57 ζωές νέων ανθρώπων χάθηκαν τραγικά, ως αποτέλεσμα ελλείψεων και ενδεχομένως και ανθρώπινου λάθους, του σταθμάρχη. Δύο διαδοχικές αποφάσεις και συναφείς ενέργειες οδήγησαν σε μετωπική σύγκρουση δύο αμαξοστοιχίες γνωστής μάζας και ταχύτητας, στην ίδια, νότια σιδηροδρομική γραμμή: μια εμπορευματική και μια επιβατική αμαξοστοιχία. Η πρώτη απόφαση ελήφθη από τον Σταθμάρχη Λάρισας, ο οποίος έδωσε την ξεκάθαρη εντολή να συνεχιστεί η πορεία της επιβατικής αμαξοστοιχίας στη βόρεια γραμμή. Η δεύτερη απόφαση, την οποία αποδέχθηκε ο χειριστής-μηχανοδηγός, ελήφθη μέσα σε λίγα λεπτά και η αμαξοστοιχία κατευθύνθηκε από τον βορρά προς τον νότο, λόγω ανοικτού σημείου μεταγωγής. Λίγο αργότερα, σε 18 δηλαδή, λεπτά, έγινε η σύγκρουση. Όποιο πρίσμα και αν χρησιμοποιήσουμε για να κατανοήσουμε, να αναλύσουμε ή και να συμπιλιωθούμε με το σιδηροδρομικό ατύχημα, αυτό θα είναι πάντα για μας μια τραγική καταστροφή. Τα δάκρυα, όμως, κάθε τραγωδίας και τα μαθήματα που παίρνουμε από αυτήν δεν πρέπει ποτέ να ξεχαστούν-χαθούν. Στις τραγωδίες, η συμπάθεια και η κοινωνική υποστήριξη για τα θύματα, τους επιζώντες και τις οικογένειές τους, δεν πρέπει ποτέ να εγκαταλείπεται, ενώ η ανάλυση των αιτίων και των αποτελεσμάτων τους πρέπει να διεξάγεται χωρίς δάκρυα, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της επιστήμης. Τα άλματα σε συμπεράσματα και ο εντυπωσιασμός θα πρέπει να αποφεύγονται.

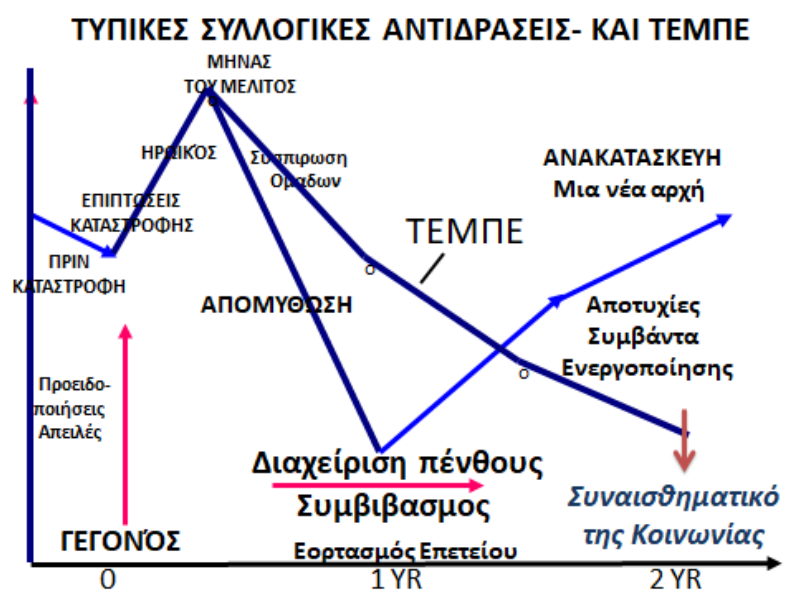
Η επιστήμη πρέπει να έχει τον πρώτο λόγο, καθοδηγούμενη από τη σοφία της εμπειρίας και τη σοφία της δικαιοσύνης. Η κοινωνία πρέπει να ενημερώνεται από μία μόνο πηγή. Συναφώς, συστήνω τα εξής: τον Σχεδιασμό σεμιναρίων, εργαστηρίων και ενός νέου μεταπτυχιακού μαθήματος (με διαλέξεις, συζητήσεις, ασκήσεις και πρακτικές συνεδρίες εργαστηρίου υπολογιστών), διεπιστημονικής προσέγγισης, στον τομέα της δημόσιας υγείας και της διαχείρισης καταστροφών. Τέτοιες σπουδές θα σκόπευαν και στην καλύτερη κατανόηση των κινδύνων που μας απειλούν και θα λειτουργούσαν, προς όφελος και της περαιτέρω επιστημονικής κατάρτισης των ειδικών.

Επιπρόσθετα μου να σας υπενθυμίσω ότι, με την ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών, προέκυψαν νέοι κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία. Οι κίνδυνοι αυτοί έδωσαν ώθηση στην Αυστρία για την προστασία των ευπόρων που ταξίδευαν στις ακτές της Αδριατικής, καθώς αναπτύχθηκε η λουτροθεραπεία για την ευεξία, την ανακούφιση από τον πόνο και ως καταφύγιο των ασθενών με φυματίωση, στα νέα ιαματικά λουτρά. Στις ΗΠΑ, οι σχολές δημόσιας υγείας αναπτύχθηκαν ως αποτέλεσμα των κινδύνων για την υγεία των ναυτικών των εμπορικών πλοίων, στη θάλασσα. Στη Βρετανία, η δημόσια υγεία εμφανίστηκε ως απάντηση στην έλλειψη υγιεινής, κατά τη διάρκεια της εκβιομηχάνισης και της ανάπτυξης ατμομηχανών, όπως και πλοίων και τρένων, που κίνησαν τη βιομηχανική επανάσταση.

Δηλώνω για άλλη μια φορά, ότι οι σημαντικότεροι παράγοντες που βλάπτουν την υγεία του πληθυσμού, είναι τα τεράστια επίπεδα κοινωνικής ανισότητας, σε συνδυασμό με την απρόθυμη πολιτική αναγνώριση της δημόσιας υγείας, με την κακοδιαχείριση καταστροφών και την απόρριψη του σοφού πνεύματος της φιλοσοφίας. Υποστηρίζω περαιτέρω, ότι όλα αυτά, έχουν συντελέσει στην εμφάνιση εκείνου που εγώ αποκαλώ “κοινωνική άνοια”. Η τελευταία ωθεί την κοινωνία σε μια κατάσταση αυξανόμενης αστάθειας, λόγω της ανεπάρκειας ενός συστήματος. Εάν όμως ξεσπάσει ένας πυρηνικός πόλεμος, η επιστήμη θα πάψει να υπάρχει και όλες οι τολμηρές πρωτοβουλίες, όπως και η καινοτόμος επίλυση προβλημάτων, που βρίσκονται σε εξέλιξη, με την τεχνητή νοημοσύνη, θα στερηθούν νοήματος. Όσον αφορά τα Τέμπη, ο τραγικός θάνατος των 57 ψυχών προέκυψε από μηχανική πρόσκρουση, καθώς και από πυρκαγιά που ακολούθησε. Ωστόσο, η αιτιώδης συνάφεια των πολλών παραγόντων που προκάλεσαν την τελική σύγκρουση των τραίνων, δεν είναι εύκολο να γίνει κατανοητή. Όσον αφορά η δημόσια υγεία, είναι και ζήτημα ασφάλειας, που απαιτεί εθνική, περιφερειακή και διεθνή παρακολούθηση και δεν πρέπει να καθοδηγείται από ανθρώπους με πολιτικά κίνητρα, καθώς πρέπει πάντα να υπερισχύει της πολιτικής.

Υ.Γ. Σκουπίδια ως ερέθισμα -Σκουπίδια ως αποτέλεσμα! Το ξυράφι του Ockham! Είσοδος -Σύστημα- Έξοδος! Αδηλη - άγνωστη δομή! Ανάδραση-Αντίδραση! Ανάδραση που σταθεροποιεί! Ανάδραση που αποσταθεροποιεί! Συστήματα εντοπισμού, παράγοντες ασφαλείας και τα όρια της λογικής

Υποδηλώνει τη συναισθηματική κατάσταση μιας κοινότητας που βιώνει την καταστροφή(μετα απο

Jeffrey Levett

- Urgent need for global citizenship in a changing world: How education and philosophy can guide us toward a sustainable and peaceful future. 28 January 2025.
- The world's apocalyptic blind spots: Blinkered earthlings before the gates of Armageddon, 16 November 2022.

Η ανθρωπότητα στέκεται στη σκιά ενός πυρηνικού εφιάλτη, μπροστά στις πύλες του Αρμαγεδδώνα ... Το να μην κάνεις τίποτα δεν είναι επιλογή για τις κυβερνήσεις, για τη διεθνή κοινότητα ή για τους υψηλού προφίλ πολίτες και πολιτικούς ... Ίί λένε, όμως, σήμερα, οι φιλόσοφοι στην Ελλάδα;

- Societal Dementia, Now and Then: Watched communities, side stepped expertise? 17 September 2019

Τα Ηνωμένα Έθνη έχουν κάνει απίστευτα πράγματα για τον κόσμο ... Είναι επίσης δεδομένο ότι το διεθνές σύστημα διακυβέρνησης πρέπει να επανεφευρεθεί γιατί τα μειονεκτήματα του κόσμου μας είναι τρομακτικά ... Πρέπει να δοθεί οικουμενική έμφαση στην πρόληψη του κακού και πρέπει επίσης, ο ηθικός χώρος και η διεπιστημονική προσέγγιση της δημόσιας υγείας, όπως και τα εργαλεία της ανθρωπίνης ασφάλειας και της διπλωματίας για την υγεία, να χρησιμοποιηθούν μέσα σε ένα πλαίσιο φιλοσοφίας, που θα εμφορείται από το πνεύμα της παγκόσμιας ιθαγένειας. Η δε δημόσια υγεία είναι και ζήτημα ασφάλειας, που απαιτεί εθνική, περιφερειακή και διεθνή

παρακολούθηση και δεν πρέπει να καθοδηγείται από ανθρώπους με πολιτικά κίνητρα, καθώς πρέπει πάντα να υπερισχύει της πολιτικής.